

Els noms dels animals

Les denominacions populars dels animals salvatges són sovint confusionàries i vacil·lants i indueixen, a més, a idees errònies, és a dir, al falsejament de la realitat. Hi contribueixen diversos factors, com són la varietat dialectal, que es manifesta a cops en l'ús de denominacions purament locals i, fins i tot, estrictament familiars o individuals, l'extinció total o la reducció de l'àrea de dispersió d'algunes espècies, el nom de les quals, però, ha persistit, i, especialment, el fet que molts d'aquests animals són de vida arbòria i nocturna, de difícil observació. Tot plegat, doncs, fa que la informació que es pugui recollir sobre els noms populars dels animals salvatges sigui generalment contradictòria i difícil d'acordar a l'esquema autèntic de les espècies animals realment existents en la zona de la qual s'ha recollit informació.

Més d'un cop ens hem referit al fet que, l'extinció del cabirol, en algunes comarques pirinenques, ha ocasionat que aquest nom, *cabirol*, havent quedat vacant, hagi estat utilitzat per a la designació de l'isard, animal que hom pot, certament, confondre amb el cabirol, a causa de la dificultat d'observació, però que en realitat pertany a una altra família. Aquesta confusió entre el cabirol i l'isard, o dit més exactament, aquesta identificació del no, *cabirol* amb el concepte «isard», va aconseguir fins i tot d'esmuyir-se en la primera edició del Diccionari Alcover-Moll, però en fou després eliminada. Però Joan Coromines, en el segon volum del seu Diccionari etimològic, diu que és imprudent d'afirmar, d'una manera incondicionada, que la identi-

cació del cabirol amb l'isard sigui un error, com potser també ho era de fer l'afirmació primitiva —que el nom *cabirol* designa l'isard— amb caràcter únic. I, tot seguit, insinua la possibilitat, d'acord amb la documentació que té recollida, que el mateix nom hagués estat també utilitzat per a designar d'altres espècies. No seria efectivament gens estrany que amb el substantiu *cabirol* s'hagin arribat a designar més de dues espècies diferents, però cal pensar també en la possibilitat que es tracti de designacions merament individuals i encara, potser, basades en observacions imprecises o errònies. Aquestes informacions, que interessen especialment la història de la llengua, no han d'afectar en absolut, en la nomenclatura zoològica catalana, la perfecta identificació del *cabirol* amb el *capreolus capreolus*, mamífer de la família dels cervíds.

L'existència d'una gran diversitat de denominacions populars indueix sovint a creure —i a afirmar-la— en l'existència de més espècies animals de les que en realitat hi ha, o hi ha hagut fins fa poc, al nostre país en estat salvatge. Aquestes espècies, si més no pel que fa als mamífers, són perfectament conegudes i ben catalogades. I si cap informador ens dona notícia de l'existència a la seva comarca d'un altre mamífer, és a dir, d'un que no figura als catàlegs complets i solvents, és segur que la seva informació és purament lingüística, volem dir que només aporta la coexistència d'una nova denominació, que cal determinar a quina espècie —o a quines espècies!— de les que hom ja coneix cal aplicar.

Albert Jané